

POSTANOWIENIE

20 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 20 maja 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M.R.
przeciwko Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa w Warszawie
o ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej M.R.
od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie
z 26 czerwca 2023 r., VII Ca 812/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 3 listopada 2022 r. Sąd Rejonowy w Kołobrzegu oddalił powództwo M.R. przeciwko Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa z siedzibą w Warszawie o ustalenie, iż zawarta pomiędzy stronami umowa dzierżawy nieruchomości rolnej z dnia 1 października 1999 r. powinna zostać przedłużona o dalsze piętnaście lat, i orzekł o kosztach postępowania.

2. Na skutek apelacji wniesionej przez powoda Sąd Okręgowy w Koszalinie wyrokiem z 26 czerwca 2023 r. oddalił apelację i orzekł w sprawie kosztów postępowania apelacyjnego.

3. Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiódł powód. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Skarżący podniósł, że w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych, w celu ustalenia, czy w przypadku zapisania w umowie dzierżawy zawartej z podmiotem wskazanym w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 19 października 1991 r. ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa możliwości przedłużenia umowy dzierżawy, mają zastosowanie przepisy art. 39 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy przewidujące możliwość zawarcia kolejnej umowy dzierżawy bez przetargu. Jednocześnie skarżący stwierdził, że w związku z powyższym skarga jest oczywiście uzasadniona.

4. Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej a także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap

postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

6. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 lub 4 k.p.c. uzasadniająca przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

7. Skarżący przede wszystkim nie uzasadnił należycie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie twierdzenia o potrzebie wykładni przepisów prawnych. Wskazany przez skarżącego problem wykładniczy dotyczy kwestii podnoszonej jednocześnie jako podstawa kasacyjna, w zakresie której twierdzenia skarżącego są nieco szerzej uzasadnione, jednakże należy zwrócić uwagę, że podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Natomiast wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na wcześniejszym etapie – tzw. przedsądu. Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie jest miarodajne uzasadnianie podstaw kasacyjnych, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Nie jest zaś rolą Sądu Najwyższego poszukiwanie argumentów uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w treści uzasadnienia skargi, jeżeli strona nie powołała ich we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienia SN: z 20 października 2016 r., I PK 59/16; z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; z 10 maja 2018 r., I CSK 800/17; z 30 września 2019 r. V CSK 189/19 29; z grudnia 2022 r., I CSK 1420/22).

8. Potrzeba wykładni przepisów prawa, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. zachodzi wówczas, gdy określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne

sposoby, a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo prezentują rozbieżne stanowiska. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno w takim wypadku zawierać wskazanie, które przepisy wymagają wykładni i na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich rozumieniem lub rozbieżnościami w ich stosowaniu (zob. postanowienia SN z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09 oraz z 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17). Rozbieżność w orzecznictwie sądów powinna natomiast zostać wykazana przez przywołanie judykatów, w których odmienne rozstrzygnięcia zapadły w stanach faktycznych nieróżniących się od siebie w relewantny prawnie sposób (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2015 r., III CSK 59/15). Skarga kasacyjna nie odpowiada tym wymogom.

9. Niezależnie od powyższego, w sprawie nie zachodziła potrzeba wykładni przepisu art. 39 ust. 2 pkt 1 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa w kontekście stanu faktycznego niniejszej sprawy. Przepis ten dotyczy bowiem trybu zawarcia nowej umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą – przewiduje wyjątek od reguły trybu przetargowego. Natomiast w sprawie nie pojawiły się problemy dotyczące trybu zawarcia umowy, których rozstrzygnięcie zależne byłoby od wyników wykładni powołanego przepisu. Skarżący nie wskazał natomiast argumentów świadczących za tym, aby oczekiwana wykładnia miała znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy – zatem twierdzenie skarżącego w tym zakresie odrywa się od stanu faktycznego sprawy.

10. Skarżący całkowicie zaniechał uzasadnienia swego twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Ta przyczyna kasacyjna nie mogą być w związku z tym przedmiotem bliższych rozważań. Ubocznie należy jedynie zauważyć, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste

naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienie SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12).

11. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

12. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

13. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

[SOP]

(G.N.-J.)

[r.g.]